

รายงานสถานการณ์ศัตรูไม้ยืนต้น
วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๖๒๖

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูไม้ยืนต้น

๑. สถานการณ์การปลูกไม้ยืนต้น

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งหมด ๗๗ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๕๓๑,๗๑๑.๙๔ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมด ๗๖ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๓,๙๕๔,๒๔๙.๗๓ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด ๗๐ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑๒,๓๗๙,๐๓๔.๒๘ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกกาแฟทั้งหมด ๖๔ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑๐๔,๑๓๕.๔๙ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูไม้ยืนต้นที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมะพร้าว

๒.๑.๑ หนอนหัวดำ พื้นที่ระบาด ๒๑ จังหวัด จำนวน ๖,๘๓๓.๑๘ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๑๗.๕๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖,๖๑๕.๖๓ ไร่) แบ่งเป็น

๑) การทำลายระดับน้อย	จำนวน ๔,๑๙๕.๕๘ ไร่	(๖๑.๔๐%)
๒) การทำลายระดับปานกลาง	จำนวน ๒,๕๓๕.๕๕ ไร่	(๓๗.๑๑%)
๓) การทำลายระดับรุนแรง	จำนวน ๑๐๒.๐๕ ไร่	(๑.๔๙%)

๒.๑.๒ แมลงดำหนาม พื้นที่ระบาด ๒๔ จังหวัด จำนวน ๑๓,๒๑๙.๐๘ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓๑๒.๓๓ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๒,๙๐๖.๗๕ ไร่) แบ่งเป็น

๑) การทำลายระดับน้อย	จำนวน ๕,๘๑๙.๐๘ ไร่	(๔๔.๐๒%)
๒) การทำลายระดับปานกลาง	จำนวน ๗,๓๔๖.๐๐ ไร่	(๕๕.๕๗%)
๓) การทำลายระดับรุนแรง	จำนวน ๕๔.๐๐ ไร่	(๐.๔๑%)

๒.๑.๓ ดิวแตร พื้นที่ระบาด ๒๑ จังหวัด จำนวน ๖,๐๔๒.๕๗ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓๔.๗๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖,๐๐๗.๘๒ ไร่)

๒.๑.๔ ดิวงวง พื้นที่ระบาด ๑๓ จังหวัด จำนวน ๑,๑๒๓.๑๔ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓๒.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๐๙๐.๖๔ ไร่)

๒.๑.๕ ไรสีขามะพร้าว พื้นที่ระบาด ๙ จังหวัด จำนวน ๙๕๙.๘๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๐.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙๖๙.๘๐ ไร่)

๒.๑.๖ หนอนกินใบมะพร้าว พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๖๕.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖๕.๐๐ ไร่)

๒.๒ คัทรูปาล์มน้ำมัน

๒.๒.๑ หนอนปลอกเล็ก พื้นที่ระบาด ๔ จังหวัด จำนวน ๑,๗๓๙.๒๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๗.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๗๔๖.๒๕ ไร่)

๒.๒.๒ ตัวงแสด พื้นที่ระบาด ๑๐ จังหวัด จำนวน ๑,๓๖๖.๐๑ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๒๒.๒๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๓๘๘.๒๖ ไร่)

๒.๒.๓ โรคลำต้นเน่า พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด จำนวน ๑,๑๗๗.๒๖ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๑๗๘.๒๖ ไร่)

๒.๒.๔ โรคทะลายเน่า พื้นที่ระบาด ๗ จังหวัด จำนวน ๑๐๘.๕๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๐๕.๕๐ ไร่)

๒.๓ คัทรูยางพารา

๒.๓.๑ โรครากขาว พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด จำนวน ๑๓๓.๒๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๔.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๓๗.๒๕ ไร่)

๒.๓.๒ โรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา พื้นที่ระบาด ๗ จังหวัด จำนวน ๑๐,๖๓๗.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๐,๖๓๗.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่พบการระบาด)

๒.๓.๓ โรคใบร่วง พื้นที่ระบาด ๑๐ จังหวัด จำนวน ๘,๗๒๓.๗๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๗๕.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๘,๔๔๘.๒๐ ไร่)

๒.๓.๔ โรคหน้ายางแห้ง พื้นที่ระบาด ๖ จังหวัด จำนวน ๑๖๘.๕๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๐.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๗๘.๕๐ ไร่)

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูมะพร้าว

๓.๑.๑ รมรังค์ให้เกษตรกรตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำ และหนอนกินใบมะพร้าวไปเผาทำลาย และเก็บเศษซากพืชนำออกไปทำลายทิ้งนอกแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ และทำความสะอาดสวนมะพร้าวอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑.๒ ส่งเสริมให้เกษตรกรภายใต้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ผลิต ขยาย และปล่อยแตนเบียนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำในพื้นที่ โดยขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช (ศทอ.) อย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรภายใต้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ผลิต ขยาย และปล่อยแตนเบียนอะซีโคเดส (*Asecodes hispinarum*) ควบคุมหนอนของแมลงค้ำหนามมะพร้าวและแตนเบียนเตตระสติคัส (*Tetrastichus brontispae*) ควบคุมด้กแต่แมลงค้ำหนามมะพร้าวในพื้นที่ โดยขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช (ศทอ.) อย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๔ ใช้กับดักฟีโรโมน ใช้ตาข่ายดักจับตัวงแสด และตัวงวงในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และทำกองล่อโดยใช้เชื้อรามेटตาโรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) เพื่อกำจัดตัวงแสด และตัวงวงในระยะดักแต่ และระยะตัวหนอน

๓.๑.๕ โรสี้ขามะพร้าวจะเข้าทำลายอยู่ภายในขั้วผลมะพร้าวทำให้การพ่นสารฆ่าไรไม่สามารถโดนตัวได้โดยตรง ดังนั้นการป้องกันกำจัดให้เน้นพ่นสารฆ่าไรในระยะมะพร้าวติดจั่นจนถึงระยะผลขนาดเล็ท่างกันประมาณ ๑ สัปดาห์ ซึ่งเป็นระยะที่โรสี้ขามะพร้าวเข้าทำลาย ควรใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๒ การควบคุมศัตรูปาล์มน้ำมัน

๓.๒.๑ รมรังค์ให้เกษตรกรตัดทางใบปาล์มน้ำมันที่ถูกหนอนปลอกเล็กทำลายและเก็บเศษซากพืชนำออกไปเผาทำลายนอกแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ ทำความสะอาดสวนปาล์มน้ำมัน และกำจัดวัชพืชรอบแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๒.๒ พ่นหนอนปลอกเล็กด้วยเชื้อบีที (*Bacillus thuringiensis*) อัตรา ๑๐๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ ๕ มิลลิลิตร พ่นให้ทั่วบริเวณใต้ใบและต้องพ่นในช่วงเย็น พ่นติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง ท่างกัน ๕ - ๗ วัน

๓.๒.๓ ทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) โดยขอรับการสนับสนุนเชื้อราเมตาไรเซียมจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช (ศทอ.) เพื่อกำจัดด้วงแรดในระยะดักแด้และระยะตัวหนอน

๓.๒.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ทาบริเวณที่เกิดโรคลำต้นเน่าและโรคทะลายเน่าของปาล์มน้ำมันเพื่อควบคุมการระบาดไม่ให้ลุกลามไปยังต้นอื่น ๆ

๓.๒.๕ รณรงค์ให้เกษตรกรตัดทะลายที่เป็นโรคทะลายเน่าของปาล์มน้ำมันไปเผาทำลายนอกแปลง

๓.๓ การควบคุมศัตรูยางพารา

๓.๓.๑ ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดโรครากขาว โดยต้นยางพาราที่มีอายุมากกว่า ๓ ปีขึ้นไป ควรขุดคูกว้าง ๓๐ เซนติเมตร ลึก ๖๐ เซนติเมตร จำกัดบริเวณที่เป็นโรค โดยขุดระหว่างต้นที่อยู่ถัดไปจากต้นที่แสดงอาการทางใบ ในแถวเดียวกันข้างละ ๒ ต้น และกึ่งกลางระหว่างแถวข้างเคียงของแถวยางพาราที่พบโรคกับแถวถัดไปทั้ง ๒ ข้าง เพื่อป้องกันการลุกลามทางราก และควรขุดลอกคูทุกปี

๓.๓.๒ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อกำจัดและควบคุมเชื้อราสาเหตุที่ยังคงมีชีวิตอยู่บนใบยางพาราที่ร่วงหล่นบริเวณพื้น โดยใช้อัตรา เชื้อสด ๑ กิโลกรัมต่อไร่ ทุก ๓ เดือน เช่น ใช้เชื้อสดผสมปุ๋ยอินทรีย์ ๑๐๐ กิโลกรัม และรำ ๔ กิโลกรัม หวาน หรือใช้เชื้อสดผสมน้ำหรือน้ำผสมน้ำหมักชีวภาพ ๒๐๐ ลิตร พันบริเวณที่เป็นโรค ทั้งนี้ ควรหว่านหรือพ่นให้เชื้อราไตรโคเดอร์มาครอบคลุมบนใบยางพาราที่ร่วงหล่นทั่วทั้งสวน ทั้งนี้ การใช้เชื้อสดผสมปุ๋ยอินทรีย์หรือผสมน้ำหมักชีวภาพ อาจทำให้มีต้นทุนเพิ่มขึ้น แต่ต้นยางพาราจะได้รับธาตุอาหารและฮอร์โมนพืช ช่วยบำรุงต้นให้สมบูรณ์แข็งแรง

๓.๓.๓ หมั่นสำรวจแปลงยางพาราอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในช่วงที่มีฝนตกชุก หากพบต้นยางพารามีทรงพุ่มเหี่ยวเฉา ใบร่วง ให้รีบกำจัดส่วนที่เป็นโรคทิ้งทันที

๓.๓.๔ กำจัดใบยางพาราที่เกิดโรคหรือวัชพืช ซึ่งอาจเป็นแหล่งสะสมหรือพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค และบำรุงและเสริมสร้างความสมบูรณ์แข็งแรงให้ต้นยางพารา เช่น การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และใส่ให้เหมาะสมกับระยะการเจริญเติบโตของยางพาราตามคำแนะนำของการยางแห่งประเทศไทย

๓.๓.๕ พันสารเคมีกำจัดโรคพืชที่มีประสิทธิภาพตามคำแนะนำของการยางแห่งประเทศไทย พันพุ่มใบยางจากใต้ทรงพุ่มอัตรา ๑๐๐ ลิตร/ไร่ ควรเริ่มพ่นเมื่อยางพาราแตกใบใหม่หลังฤดูการผลิตใบปกติและใบอยู่ในระยะเพสลาด เช่น

๑) difenoconazole + propiconazole ๑๕%+๑๕% EC อัตรา ๑๕ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๒) propinap หรือ mancozeb หรือ chlorothalonil อัตราผสม ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๓) hexaconazole (๕% a.i.) อัตราผสม ๓๐ - ๔๐ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๔) propiconazole (๒๕% a.i.) อัตราผสม ๑๐ - ๑๕ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๓.๓.๖ ปลุกยางพาราพันธุ์ต้านทานโรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา พันธุ์ต้านทานปานกลาง ได้แก่ PB ๒๓๕, RRIT ๒๒๖ และ BPM ๑

๓.๓.๗ หากพบการระบาดของโรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารารุนแรง ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ดังนี้

๑) ไตฟิโนโคนาโซล + โพรพิโคนาโซล อัตรา ๑๕ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร

๒) คาร์เบนดาซิม อัตรา ๓๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร

๓) โพรคลอราซ อัตรา ๒๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร

๓.๓.๗ รณรงค์ให้เกษตรกรหยุดกรีดยางในขณะที่ยางพาราอยู่ในช่วงผลัดใบ เปิดกรีดยางเมื่อต้นยางได้ขนาดใช้ระบบกรีดยางที่เหมาะสมกับพันธุ์ยาง และใส่ปุ๋ยบำรุงต้นยางพาราให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำของการยางแห่งประเทศไทย เพื่อลดการเกิดโรคหน้ายางแห้ง

๔.การคาดการณ์ศัตรูไม้ยืนต้น ในช่วงระหว่างวันที่ ๓๐ พฤษภาคม - ๕ มิถุนายน ๒๕๖๕

ภาคเหนือ

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม และด้วงแรด
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนพาราซ่า ด้วงกุหลาบ และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว โรคเส้นดำ และโรคใบจุดตากบ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม ด้วงงวง และด้วงแรด
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหน้าแมว หนอนปลอกเล็ก แมลงดำหนาม และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว โรคใบร่วง และโรคเส้นดำ

ภาคกลาง และภาคตะวันตก

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม ด้วงแรด และโรสีขามะพร้าว
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ หนอนปลอกเล็ก ด้วงแรด และโรคทะลายเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว โรคใบจุดตากบ และโรคเส้นดำ

ภาคตะวันออก

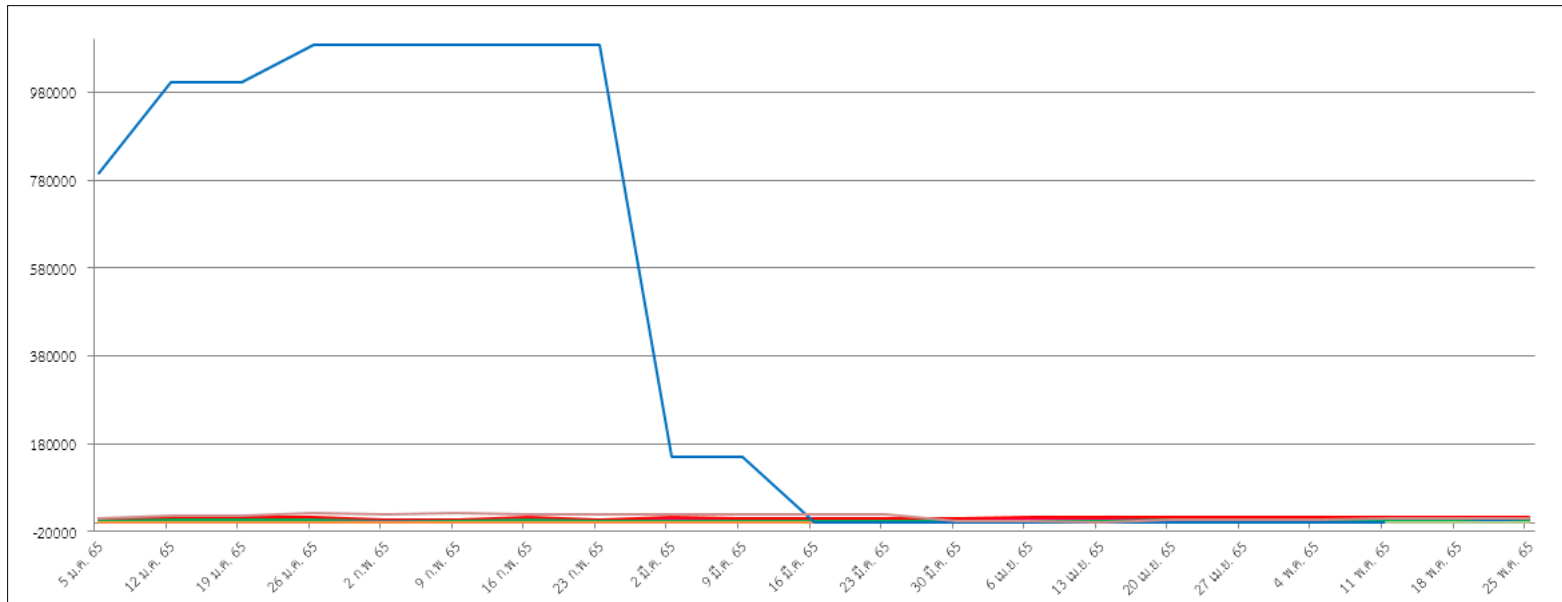
- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม ด้วงแรด ด้วงงวง และโรสีขามะพร้าว
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ ด้วงกุหลาบ และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว โรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา และโรคใบร่วง

ภาคใต้

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม และด้วงแรด
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนปลอกเล็ก ด้วงกุหลาบ โรคทะลายเน่า และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว โรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา และโรคใบร่วง

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูไม้ยืนต้น ปี ๒๕๖๕

ภาพรวมทั้งประเทศ

หนอนหัวดำ - มะพร้าว ๖,๘๓๓.๑๘ ไร่

แมลงดำหนาม - มะพร้าว ๑๓,๒๑๙.๐๘ ไร่

ด้วงแรด - มะพร้าว ๖,๐๔๒.๕๗ ไร่

ด้วงงวง - มะพร้าว ๑,๑๒๓.๑๔ ไร่

โรสีขามะพร้าว - มะพร้าว ๙๕๙.๘๐ ไร่

หนอนกินใบ - มะพร้าว ๖๕.๐๐ ไร่

หนอนปลอกเล็ก - ปาล์มน้ำมัน ๑,๗๓๙.๒๕ ไร่

ด้วงแรด - ปาล์มน้ำมัน ๑,๓๖๖.๐๑ ไร่

โรคลำต้นเน่า - ปาล์มน้ำมัน ๑,๑๗๗.๒๖ ไร่

โรคทะลายเน่า - ปาล์มน้ำมัน ๑๐๘.๕๐ ไร่

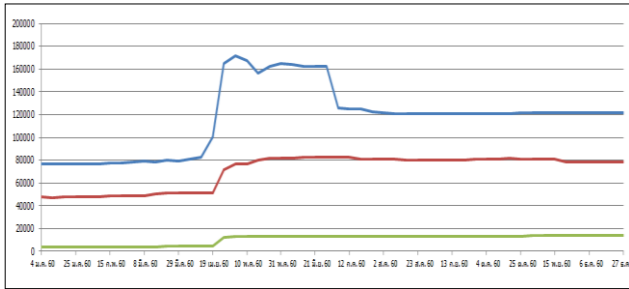
โรครากขาว - ยางพารา ๑๓๓.๒๕ ไร่

โรคใบร่วงชนิดใหม่ - ยางพารา ๑๐,๖๓๗.๐๐ ไร่

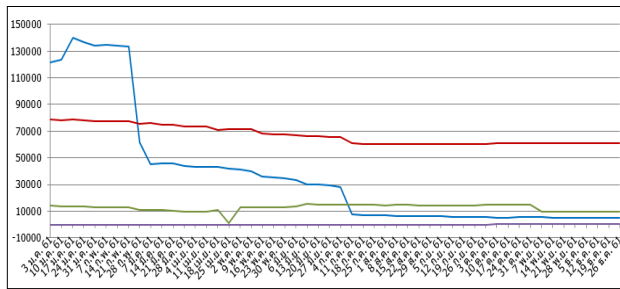
โรคใบร่วง - ยางพารา ๘,๗๒๓.๗๐ ไร่

โรคหน้ายางแห้ง - ยางพารา ๑๖๘.๕๐ ไร่

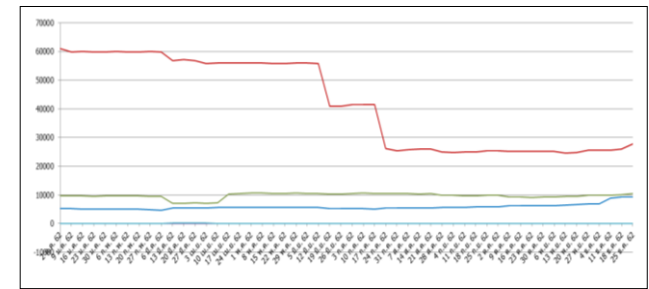
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมะพร้าว ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

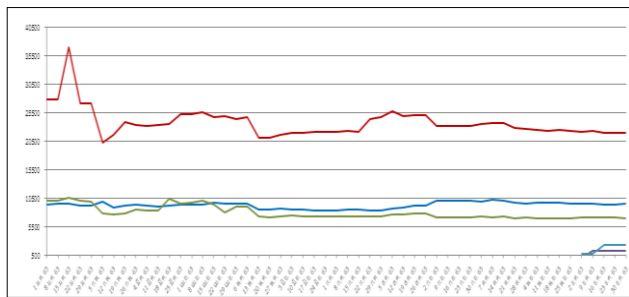
ปี ๒๕๖๐

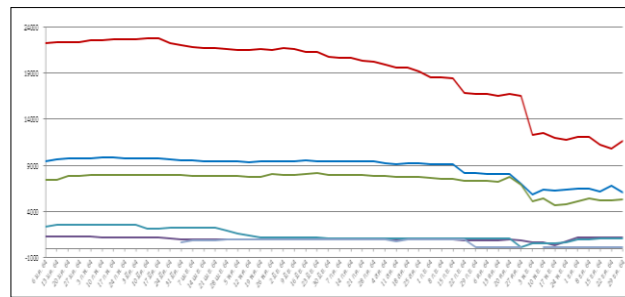
ปี ๒๕๖๑

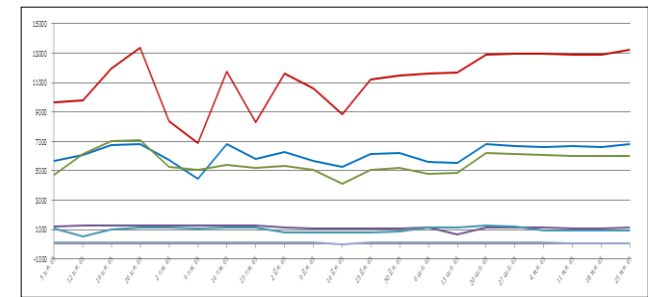
ปี ๒๕๖๒

ปี ๒๕๖๓

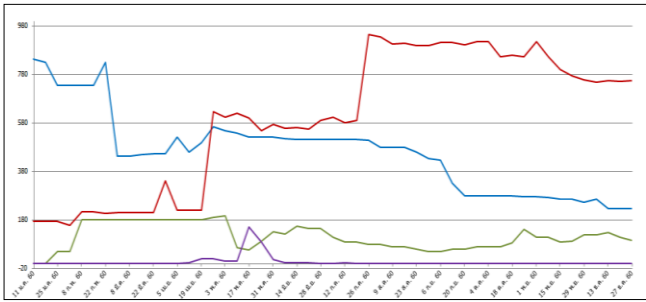
ปี ๒๕๖๔

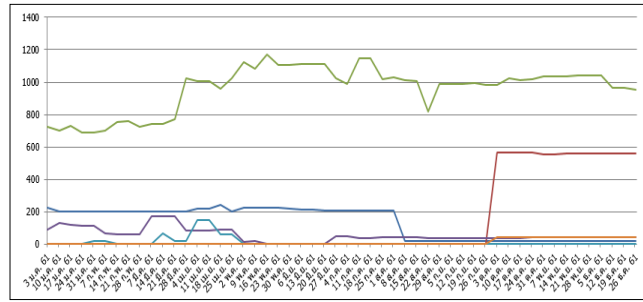
ปี ๒๕๖๕

- หนอนหัวดำ ๖,๘๓๓.๑๘ ไร่
- แมลงดำหนาม ๑๓,๒๑๙.๐๘ ไร่
- ตัวงแสด ๖,๐๔๒.๕๗ ไร่
- ตัวงวง ๑,๑๒๓.๑๔ ไร่
- โรสีขามะพร้าว ๙๕๙.๘๐ ไร่
- หนอนกินใบ ๖๕.๐๐ ไร่

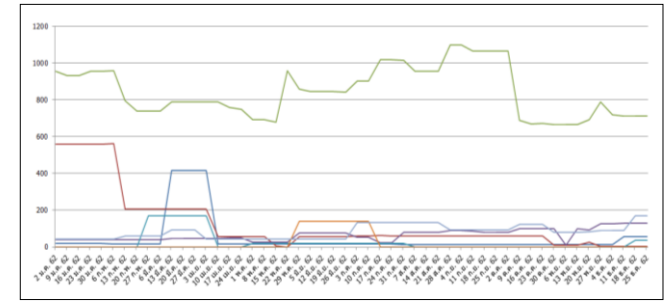
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูปลาน้ำจืด ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

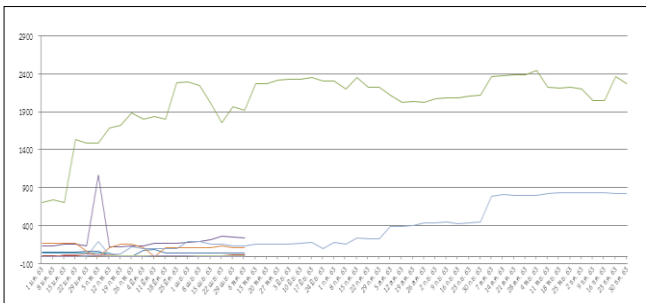
ปี ๒๕๖๐

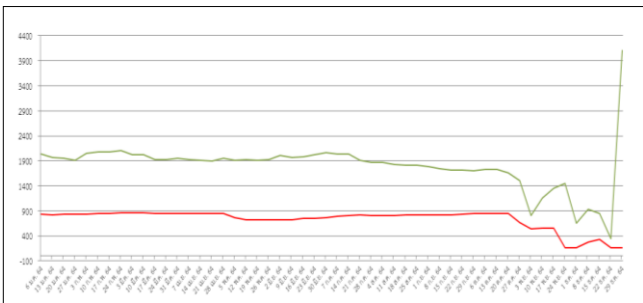
ปี ๒๕๖๑

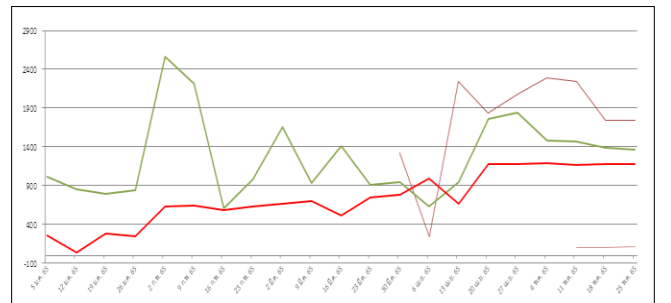
ปี ๒๕๖๒

ปี ๒๕๖๓

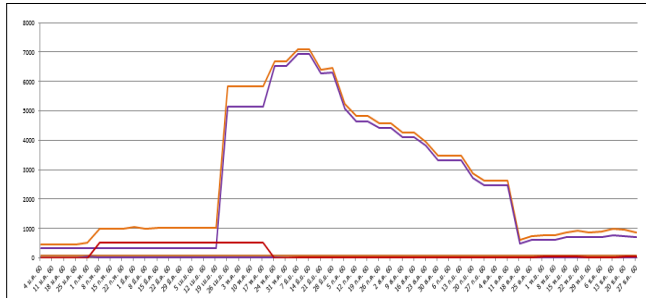
ปี ๒๕๖๔

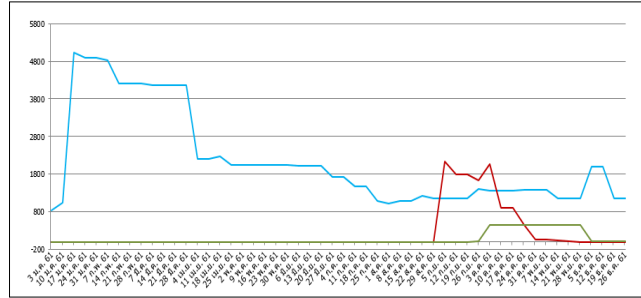
ปี ๒๕๖๕

- หนอนปลอกเล็ก ๑,๗๓๙.๒๕ ไร่
- ตัวงแสด ๑,๓๖๖.๐๑ ไร่
- โรคลำต้นเน่า ๑,๑๗๗.๒๖ ไร่
- โรคทะลายเน่า ๑๐๘.๕๐ ไร่

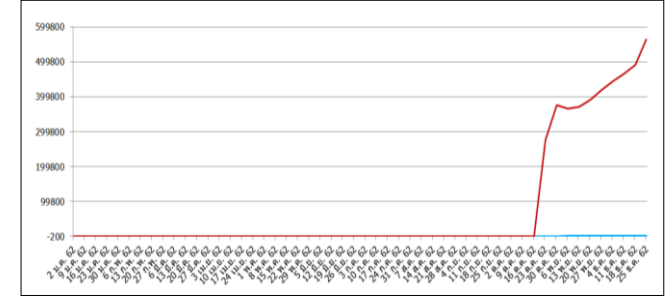
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูยางพารา ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

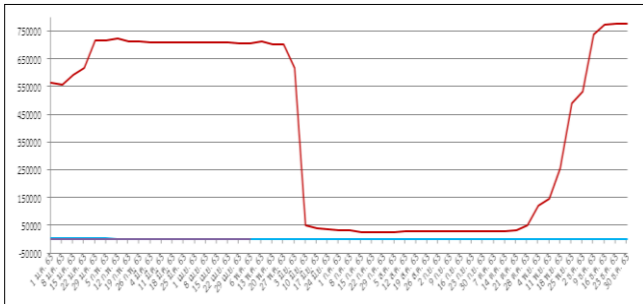
ปี ๒๕๖๐

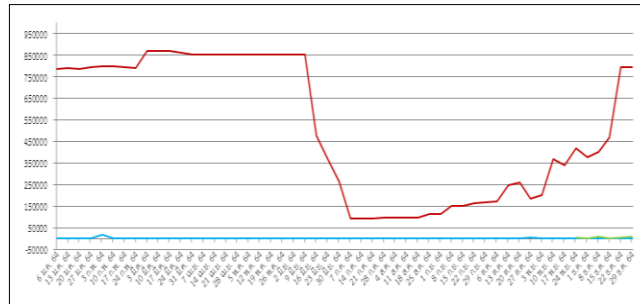
ปี ๒๕๖๑

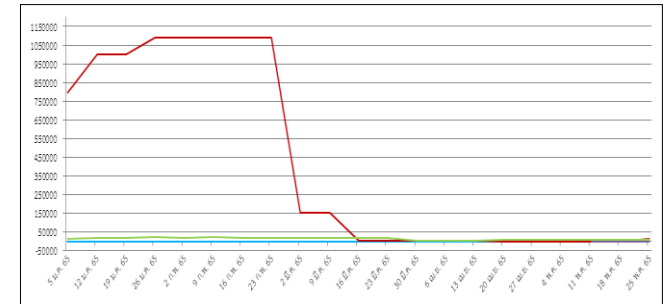
ปี ๒๕๖๒

ปี ๒๕๖๓

ปี ๒๕๖๔

ปี ๒๕๖๕

- โรครากขาว ๑๓๓.๒๕ ไร่
- โรคใบร่วงชนิดใหม่ ๑๐,๖๓๗.๐๐ ไร่
- โรคใบร่วง ๘,๗๒๓.๗๐ ไร่
- โรคหน้ายางแห้ง ๑๖๘.๕๐ ไร่